

nota

TER BESLUITVORMING

Aan: SOCW

Onderwijspersoneel en
Primair Onderwijs

Van

Persoonsgegevens

Datum

19 maart 2025

Referentie

51436329

Bijlagen

1: Kamerbrief

2: Evaluatierapport 'Het
vormingsonderwijs in Nederland'

3: Wijzigingsregeling

Intern OCW afgestemd

WJZ, F

Ntb Wijzigingsregeling subsidie voor vormingsonderwijs

Aanleiding

Per 1 augustus 2025 moet de nieuwe subsidieregeling tussen OCW en het Centrum voor Vormingsonderwijs (hierna: CvV) in werking treden. Op basis van de extern uitgevoerde evaluatie wordt voorgesteld enkele wijzigingen in de ministeriële regeling door te voeren, waarmee de doelmatigheid van de subsidie verhoogd wordt. Na akkoord op deze wijzigingen wordt een Kamerbrief naar de TK verstuurd, waarmee (1) het evaluatierapport aangeboden wordt en (2) de wijzigingsregeling voorgehangen wordt.

Geadviseerd besluit

We adviseren u om akkoord te gaan met:

- voorgestelde wijzigingen in de wijzigingsregeling. Met de wijzigingen worden scholen verplicht gesteld om inzichtelijk te maken of en hoe de wensen van ouders geïnventariseerd zijn, zodat deze wensen bepalend worden voor het aanbod dat wordt gerealiseerd.
- voorgestelde Kamerbrief aan de TK te versturen. In deze brief worden de belangrijkste evaluatie-uitkomsten genoemd en de daaruit voortkomende aandachtspunten voor de wijzigingsregeling. Tevens wordt aangegeven dat de wijzigingsregeling via de brief voorgehangen wordt.

Kernpunten

Wijzigingsregeling:

- De subsidieregeling stelt dat vormingsonderwijs op verzoek van ouders gegeven moet worden. Uit de evaluatie blijkt dat het vormingsonderwijs in de praktijk geregeld op verzoek van scholen gegeven wordt in carrouselvorm, waarbij de wensen van ouders niet uitgevraagd of meegenomen worden. Hierdoor ontstaat het risico dat vormingsonderwijs vermengd raakt met het reguliere onderwijs en het niet doelmatig is.
- De voorgestelde inhoudelijke wijzigingen in de wijzigingsregeling moeten daarom beter waarborgen dat het aanbod vormingsonderwijs tot stand komt op basis van verzoeken van ouders, ook als vormingsonderwijs in carrouselvorm wordt aangeboden.

Kamerbrief:

- In de Kamerbrief wordt/worden:
 - de belangrijkste uitkomsten van de evaluatie weergegeven;
 - aangegeven dat met de wijzigingen in de wijzigingsregeling beoogd wordt de positie van ouders te verstevigen en de doelmatigheid van de inzet van middelen te vergroten;
 - aangegeven dat via deze Kamerbrief de wijzigingsregeling direct wordt voorgehangen bij de TK.

Toelichting

Vormingsonderwijs

Op openbare scholen hebben ouders het recht om vormingsonderwijs voor hun kind aan te vragen. Dit onderwijs wordt gefaciliteerd door het CvV. Sinds 2019 ligt wettelijk verankerd dat het CvV structureel middelen ontvangt vanuit het ministerie van OCW. In de Algemene wet bestuursrecht wordt bepaald dat eens in de vijf jaar een verslag gepubliceerd moet worden over de doeltreffendheid en de effecten van de subsidie in de praktijk. Hiervoor is in 2023/2024 een evaluatie uitgevoerd door het Verwey-Jonker Instituut.

Belangrijkste uitkomsten evaluatieonderzoek

- (1) In veel gevallen wordt het vormingsonderwijs niet op verzoek van ouders, maar op verzoek van scholen aangeboden. Dit terwijl de subsidieregeling gestoeld is op het keuzerecht van ouders.
- (2) In de laatste jaren is een verschuiving in aanbod te zien van het klassieke model, waarbij leerlingen les krijgen over één denominatie door één vakleerkracht, naar het carrouselmodel, waarbij leerlingen een lessenserie van meerdere denominaties door meerdere vakleerkrachten aangeboden krijgen. Bij dit carrouselmodel kan overlap ontstaan tussen vormingsonderwijs en onderwijs dat behoort tot het reguliere curriculum, waarbij vakleerkrachten vormingsonderwijs (deels) verantwoordelijkheden van reguliere leerkrachten kunnen overnemen. In dat geval wordt de subsidie verstrekt voor onderwijs, dat tot de taak van de reguliere leerkracht behoort en dat ook bekostigd wordt via de reguliere bekostiging van scholen.

Wijzigingsregeling

De wijzigingsregeling heeft betrekking op de *Regeling subsidieverstrekking voor godsdienstonderwijs of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs op openbare scholen*.¹ De wijzigingen zijn in afstemming met het CvV bepaald. Het CvV gaf aan moeite te hebben met de term 'motiveren' in artikel 5, omdat zij voor het motiveren van de aanvraag afhankelijk is van de scholen. Voor OCW heeft 'motiveren' toch de voorkeur boven 'verklaren', omdat er een meer inhoudelijk onderbouwing mee geleverd moet worden en daarmee duidelijker wordt hoe de wens van ouders door scholen geïnventariseerd is.

Voorgestelde wijzigingen:

Artikel	Huidige regeling	Na wijziging	Motivering
---------	------------------	--------------	------------

¹ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0042355/2022-04-01>

Datum
19 maart 2025

Art. 4 Tweede lid	'wordt gegeven op verzoek van ouders'	'wordt gegeven op aantoonbaar verzoek van ouders'	Hierdoor wordt het bevoegd gezag verplicht gesteld <u>dat</u> de wensen van ouders geïnventariseerd worden, zodat deze wensen bepalend worden voor het aanbod dat wordt gerealiseerd.
Art. 5 Tweede lid	'de aanvrager verklaart dat...'	'de aanvrager motiveert ...'	Hierdoor wordt het bevoegd gezag verplicht gesteld om inzichtelijk te maken <u>hoe</u> de wensen van ouders geïnventariseerd zijn.
Invoeging Art. 5a	-	'De subsidieontvanger registreert op welke wijze de behoefte aan godsdienstonderwijs of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs door scholen wordt geïnventariseerd.'	Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om te checken of en hoe het aanbod vormingsonderwijs op een school tot stand gekomen is.

Financiële gevolgen

De subsidieregeling staat op de begroting onder artikel 1, onder de naam 'Humanistisch vormend en godsdienstonderwijs'. In de conceptbegroting 2025 was geen subsidie voor het vormingsonderwijs meer voorzien per 2027. In de gewijzigde en aangenomen OCW-begroting blijft de subsidie voor het vormingsonderwijs structureel voorzien. Dit gaat om een bedrag tot maximaal €19 miljoen per jaar. Daarom is betreffende wijzigingsregeling nu opgesteld. Deze moet per 1 augustus 2025 ingaan.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.